

Ještě jednou večírek s Angličany

Zvláštní vydání bankovek k příležitosti životního výročí
Richarda Salzmana:

Vydala Kotěhůlkovská banka (Jan Sirotek)

Toto číslo připravil díky laskavosti přispěvatelů Vladimír Šilhán. Spolupracovali Marie Dolejší, Jana Vlková, Milena Poláčková, Bohdan Maslowski a Zuzana Zajícová. Foto Jana Vlková, Milena Poláčková a Marie Dolejší. Další příspěvky a připomínky zasílejte na adresu Gaudium Praha, 1700 00, Praha 7, Šimáčkova 16, případně e-mailem (sbor@gaudiumpraha.org, Vsilhán@centrum.cz)
Toto číslo vyšlo dne 10. března 2009

GAUDIUM

AUDITE SILETE

Časopis smíšeného pěveckého sboru Gaudium Praha

Rok 2009

Číslo 2

Koncertní jaro sboru

Vláda Šilhán

Jaro bývá každoročně pro náš sbor dosti rušné. Letos jarní sezóna začala 29. března tradičním provedením Kašparových Pašijí v kostele Církve československé husitské ve Farského ulici.

14. dubna se uskutečnil koncert k 50. výročí úmrtí Bohuslava Martinů. Spoluúčinkoval koncertní sbor Radost, a to v sále, nazvaném po skladateli (Sál Martinů) na pražské Hudební akademii múzických umění na Malostranském náměstí. Na progra-

mu byly téměř výhradně skladby Bohuslava Martinů. My jsme zazpívali Bolavou hlavěnku, Husičky a malá skupinka též skladbu Čarování a pomluvy, Radost provedla Otvírání studánek s působivou recitací našeho Milana Špaleho. Jedinou skladbou, kterou tento autor nesložil, byla Jarní romance Zdeňka Fibicha v provedení Gaudia.

23. května se Gaudium účastnilo trojkonzertu v koncertním sále zbraslavského zámku, na kterém kromě našeho sboru vystoupily též dva sbory zahraniční: Choir of St. Peter and Paul z Anglie a sbor Hibiki z Japonska. Působivý byl závěr, ve kterém všechny tři sbory (více než 100 členů) zazpívaly dohromady po jedné písni z každé ze zúčastněných zemí.

24. května, opět v kostele Církve československé husitské ve Farského ulici, vystoupily na společném koncertu sbor z Anglie a náš sbor. Původně to měl být samostatný koncert Angličanů, ti nás však požádali o kratší spoluúčast, aby si mohli také na chvíli odpočínout. Tento náš původně neplánovaný vstup byl jistě velmi příjemným osvěžením pro posluchače, a to nejen proto, že se nám vystoupení povedlo (téměř tradičně v tomto svatostánku), ale zajisté i proto, že vystoupení jinak perfektního anglického sboru trpělo značnou repertoárovou jednotvárností.

Po tomto koncertu jsme pozvali anglický sbor do „Šimajdy“, kde naše děvčata připravila pro oba sbory příjemné pohoštění, a tak již nic nescházelo příjemné atmosféře společného večera, dokumentované oběma obrázky, doprovázejícími tento článek.

Konečně dva dny nato, v úterý 26. května, to bylo opět Gaudium, které zahájilo na pozvání organizátorů (v jejichž čele stojí naše bývalá dlouholetá členka Alenka Morávková) slavnostní shromáždění

Společnosti pro vědu a umění (SVU) u příležitosti předávání výročních cen. Vystoupení se uskutečnilo v Rytířském sále senátu na Valdštejnském náměstí. Bylo sice krátké, ale kdo by si rád nezazpíval v tak nádherném starobylém sále.

Galerie oslavenců

Richard

Helenka

Katka a její přítel pes

Katka Matysová (a její pes)

Praha, 3. června 2009

Červen čas třešní a slunce jas,
dnes sešli jsme se přátelé zas
a to dívce, která v Gaudiu příliš dlouho není,
se svým čtyřnohým přítelem v první řadě sedí.

Všichni ji známe a lecos o ní víme,
tak taky maloučko o ní něco prozradíme.

Než do Gaudia chodit začala,
zrovna se z Himalájí s přítelem vrátila.

Je skautkou a na lyžích si klidně svah sjede,
studenty pro nevidomé lyžaře, ty taky vede.

Na školách přednáší, na klavír hraje,
se svými dvěma psi a kocourem ráda si hraje.

Miláček Deryl, rád věci podává, i místo si vybere,
profesoru klavíru pravidelně svačinu sežere.

Je ale také miláčkem Gaudia,
na zkouškách i při forte, v klidu si usíná.

Tak Katko, ať dál Ti to stále tak vesele šlape,
čtyřnohý přítel vedle Tebe řape.

Chceme Ti štěstíčka velkou náruč přát
a řekni si co máme Ti zaspívat.

GAUDIUM

Autoři přáníček: text Jarka Tittelbachová, grafika Zdena Hřebíková

Svět neviděl takovou trubku, jako jsem já!

Zuzana Zajícová

Já pevně doufám, že nebude hůř. Ale bude...

Pro někoho je začátek dubna příslibem radostných chvil jarního vlání, kvetení, množení a vůbec - samá pozitiva. Stejně tak jsem i já prožívala každoročně příchod pro mě nejkrásnějšího ročního období. Ovšem situace se zcela změnila, když jsem si sama a dobrovolně upletla na sebe bič. Když jsem založila časopis, dvouměsíčník Panenské rozhledy. První rok se nade mnou a časopisem klenula duha a všechno bylo nové, neotřelé a já byla nabitá energií a nápady. No a když první rok uplynul a na světě bylo šest čísel obecního časopisu, tu mi najednou došlo, že to je teprve začátek, že po roce prvním bude rok druhý, třetí, desátý... Stejně i moji milí spoluobčané, zpočátku nadšení z novinky, která v naší obci dosud nikdy nebyla, si tak nějak zvykli a v roce druhém došla všem pára.

Takže začátek letošního dubna byl pro mě zcela jiný než roky předešlé. Měla jsem dát dohromady časopis a neměla jsem nic. Tedy, svoje příspěvky jsem splácala, tolik sebekázně jsem v sobě ještě měla, ovšem jinak nic. Nikdo mi neposlal ani řádeček. Co bych byla dala za nějakou konstruktivní kritiku! Pak mi naštěstí poslala paní učitelka ze školy básničky dětí a jejich slohová cvičení, což mi maličko pozvedlo náladu, jenže, ruku na srdce: obecní časopis nemůže být poskládaný z prací dětí z třetí třídy a fejetonů jedné redaktorky!

Ovšem duben není jen krásným jarním měsícem a dobou, kdy vychází náš časopis, je to taky začátek jarních koncertů! No a tak jsem v hlavě místo dřívějších myšlenek, abych tak řekla, erotických, měla napůl noty a napůl písmenka. Vznikl z toho v mé nebohé hlavě takový guláš, že se to prostě někde zákonitě muselo projevit. Hlavně se to začalo projevovat v pracovním procesu, protože mému malému mozku pravé blondýny jaksi docházela kapacita a na všechny ty grafy, telefonáty, citáty a jiné nezbytnosti, co se z nich skládá moje pracovní náplň, zbylo jen minimum mozkových závitů.

První jarní koncert našeho sboru se odehrál v sále Martinů v budově HAMU. Sraz byl v šest večer, což pro mě znamenalo prchnout z práce a trnout, zda moje nebohá kolegyně přečká

bez úhony zbytek směny a nepadne pod návaem pracovních úkolů. Koncert byl poctou k výročí narození Bohuslava Martinů a byl premiérou pro naši novou kolegyni a kamarádku Katku a hlavně jejího psa Deryla, jenž stál vůbec poprvé na pódiu. Jeli-kož mám Katku na starost při zkouškách, trnula jsem, jak to bude při koncertu, protože vzhledem k mé výšce stojím vzdyc-ky v poslední řadě, abych nezacláněla svým menším kolegyním. No a Katka je malá a navíc má svého psa, tudíž zůstává v první řadě. Hned při zkoušce bylo jasné, že se o Katku bát nemusím, postaraly se o ni ostatní vzrůstem menší altíky z první řady. Po zkoušce jsme se všichni odebrali do šatny a já spokojeně vedla Katku labyrintem chodeb. Už jsme byly skoro u cíle, když jsem zjistila, že nemám ani tašku, ani noty, ani kabelku. Všechno jsem to nechala v sále napospas případným zlodějům! Musela jsem honem zpátky a tudíž jsem ztratila drahocenný čas na patřičné zvelebení zevnějšku před koncertem. A že to ten zevnějšek po-třeboval!

Koncert se nám moc povedl. I já jsem se dokázala koncentro-vat a v mozku jsem měla jen Fibicha a Martinů. Po přestávce vystupoval dětský sbor Radost a jeho Otvírání studánek jsem si nemohla nechat ujít. Naštěstí byl přítomen i můj muž a tudíž byl odjezd do rodné vsi zajištěn. No, znáte ten pocit, že není všechno tak úplně, jak má být, a vy nevíte co? Tak tenhle pocit jsem já měla a jen jsme dorazili domů, pocit se změnil v hrůznou skutečnost! Já trubka jsem si zapomněla v šatně hudební fakul-ty náš sborový kostým! Krve by se ve mně nedořezal! Kostým, šitý každé z nás na míru kdesi v Liberci, bez něhož je nemožné vystu-povat na koncertech našeho sboru, nepřijel se mnou domů, ale zůstal někde v temnotě šatny Lichtenštejnského paláce! A víte co? Hlavně že jsem v šatně své kolegy nabádala, aby si nic nezapo-mněli, všechno si zkontrolovali a tady to máte! Prostě trubka..

Manželovi jsem se se svým trápením nesvěřila, neboť jeho způsobem není utěšování, nýbrž láteření. On je z těch, který vám ještě vynadá a drží ho to dlouho. Stačilo, že jsem si sama v duchu klnula, že jsem celou noc nespala a trnula strachem, aby se můj koncertní obleček nezalíbil nějakému lapkovi. Abych přišla na jiné myšlenky, otevřela jsem ještě pozdě večer note-book. Ráno jsem chtěla s dubnovým číslem časopisu jít do tis-kárny, a tak bylo na místě zkontrolovat, jestli je všechno

Helena Holpuchová

Praha, 3. srpna 2009

Dnešní přání patří dívčině,
co narodila se v Děčíně.

V altu nahoře bezky si sedí,
na Součkově mile při zkoušce hledí.

I přes velmi málo informací, našli se přátelé tací,
kteří poznatky záhy dodali a takto jsme to sepsali.

Tato dívčina dobře studovala
a záhy se z ní vysokoškolačka stala.

Přes klavír, zpěv, tlumočení a výuku jazyka,
z Olomouce do Prahy na Ministerstvo utíká.

V současné době není moc k máni,
miluje svého přítele i Bruselské vyjednávání.

Ať miluje obojí a těší jí svět
a s námi ať zpívá si až do sta let.

Jedno je zda tu, či tam byla, nebyla
nám stačí, že k nám do Gaudia přibyla.

Jsmo rádi, že Tě mezi sebou máme,
jak nejlépe umíme, Ti Helenko zazpíváme.

GAUDIUM

Přáníčka členům - jubilantům

Richard Salzmann - 80

Zase máje je čas a vše kolem rozkvétá,
jednomu muži vlas stříbrem rozkvétá.

Ač pár křížků v životě i neduhů přibýlo,
tak čelo s vráskami opět se zjasnilo.

Jak mládí prožil, není nám známo,
však vílou Štěstěnou bylo mu přáno.

Vždyť kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem,
my jeho znalosti vítáme s povděkem.

Nad městem pivečka sluníčko vychází
a rodák z Plzně do Prahy přichází.

Miluje dobré vínečko a letitou whisky, však není to kaz,
do Gaudia přišel moc dobrý bas.

Hodně se dosud do jeho života vešlo,
je známo, že okusil i senátorské křeslo.

Lásku má ke zpěvu ve druhých basech,
miluje chaloupku v libých Zvonoklasech.

Ať stále jenom nechválíme,
také Vám něco málo prozradíme.

Je přátelský k lidem, má smysl pro krásu,
rybářky sličné zve si na výlov Karasů.

Tak hodně moc štěstí a taky zdravíčka,
ať srdíčko potěší Ti naše písnička.

A taky mnoho let chceme Ti všichni přát,
Richardě řekni si, co máme Ti zaspívat?

Praha 10.5.2009

v pořádku. No a nebylo! Poštu jsem měla plnou příspěvků a nezbylo, než potlačit trudné vzpomínky na zapomenuté šaty a předělat celé Panenské rozhledy. No jestli byste se z toho, milí moji čtenáři, nezbláznili? Nejdřív marně sháním příspěvky a pak jako když se s nimi roztrhne pytel! Moje mozkové buňky dostaly zabrat a nervový systém taky.

Ráno jsem odevzdala podklady v tiskárně a honem jela do Prahy. Na vrátnici HAMU byl velmi vstřícný pan vrátný a jak jsem pochopila, stávalo se dost často, že roztržití umělci zapomněli v šatnách kdeco. Nejvíce prý mobily a jedna zvláště roztržitá umělkyně pak na piáně kalhotky. To jsem se dozvěděla cestou do šatny, poté, co ten dobrý muž zamknul vrátnici a vydal se se mnou do útrob paláce. A tam, ve ztemnělé šatně, trůnila na židli moje taška a v ní můj milovaný vzácný koncertní sborový kostým! Spadl mi kámen ze srdce a hned bylo na světě líp.

Večer po zkoušce jsem se v hospůdce dozvěděla, že kolega Richard zapomněl v sále noty. Ovšem Richardovi bude příští měsíc osmdesát, ten má nárok. Richard mi vesele vyprávěl, že celý den nedělá nic jiného, než že hledá věci, které měl minutu předtím v ruce.

Život není procházka růžovou zahrádkou, život je pěkně složitá záležitost a mě utěšuje, že v tom nejsem sama; je nás hodně na tom světě, co pořád něco ztrácejí a hledají. Není to nijak duchaplný závěr tohoto pojednání, ale zase na druhou stranu, co byste chtěli od takové trubky jako jsem já....

ZÁPISNÍK ZAČÍNÁJÍCÍ SBOROVÉ ZPĚVAČKY

Zápis osmý

Zuzana Zajícová

Smíšený sbor Gaudium vede velmi pestrý společenský život. To jsem poznala hned po několika málo hodinách. Každý zasloužilý člen, mající kulaté narozeniny, považuje za svou povinnost uspořádat po zkoušce večírek. Tak jsem za ten krátký čas, co mám tu čest být členkou smíšeného sboru, zažila oslavu osmdesátin našeho čestného prezidenta, sedmdesátiny našeho sbormistra a několik dalších oslav kulatin méně významných, ovšem stejně oblíbených členů sboru.

Netušila jsem, jak takový večírek probíhá a řeknu ti, laskavý čtenáři, že jsem tedy koukala. Když jsem jednu středu někdy v říjnu přišla na zkoušku, zjistila jsem, že v prostorách školy je čilý ruch, obzvláště v takzvané malé zkušebně. Několik sopránků, altíků a tenorek běhalo sem a tam, nosily hromady nádobí, seskupovaly stoly do šiků, ze skladu vykouzlily ubrusy a pak se všechny vytasily se spoustou proviantu. Za ta léta praxe to mají fakt zmáknuté. Některé jsou na sladké, jiné na pomazánky a je to prostě koncert. Každá má svůj osvědčený a u kolektivu oblíbený pokrm, například mě osobně velmi oslovila škvarková pomazánka prvního altíku Daniely. Holky to mají tak natrénované, že počítají i s detaily. Mají ve sklenicích kromě pomazánek i materiál na zdobení, jako je cibulka, pórek, ředkvičky, vše jemně nakrájené. Samozřejmě jsou oříšky a takové ty drobnosti, co nesmí chybět na žádném stole při pořádné oslavě. Odbornice na sladké se zase vytasí s různými koláčky, řezy, štrůdly a o velikonocích i s beránky. Zkrátka než začala zkouška, stoly se prohýbaly pod mísami chlebičků, dortů a všech možných specialit sladkých i slaných, pečlivě přikrytých fólií proti okorání. Pánové tenoři a basy mají zase v popisu práce pití. To znamená pivo, víno červené i bílé a pokud je to oslava mimořádná, tak i šampaňské.

Celou zkoušku pak všem kručí v břicho a dá to práci soustředit se na takové obtížné kusy jako jsou Herr, Ave Regina, o Bachovi nebo Dvořákovi ani nemluvě. Poprvé jsem neměla tu čest přispět svou troškou do mlýna, tak jsem se chopila mytí nádobí a různých drobných činností kolem, jako je například pilné do

Protože se skoro každý mezigenerační časopis se širokým okruhem čtenářstva chlubí nějakým seriálem a protože seriály vůbec v poslední době zcela ovládly úvodní stránky a hlavní vysílací časy takřka všech médií, nezůstává ani Audite pozadu a na naše internetové stránky, tiskárny a četbychtivé duše zaútočí fungl novým seriálem hned od příštího čísla.

Název napovídá, že to bude seriál o vztazích. Ovšem nejen o velmi křehkých. Bude o vztazích, které vznikly jako láska na první pohled, i o vztazích, které složitě krystalizovaly v průběhu nesnadné práce. Naši seriáloví hrdinové budou lidé, kteří nás provázeli nebo provázejí, kteří našemu sboru něco – a většinou mnoho – dali, a naopak si z našeho sboru něco odnesli. Přinejmenším zkušenost, společné zážitky a snad i dobrou náladu a nadšení, které se v našem sboru tak nějak usadilo, a zdá se, že nás aspoň zatím hodlá provázet. Koneckonců, jmenujeme se přece Gaudium.

Našimi seriálovými hrdiny budou lidé, kteří s námi někdy pracovali, vystupovali, kteří nás doprovázeli nebo pro nás něco napsali. Do naší ročenky k dvacátému výročí se nevešli, protože se jich za těch dvacet let sešla pěkná řádka. Seriál skýtá prostoru více.

A jaké budou příští – první – díly? Žena za pultíkem a Byli jednou dva písáři. Abychom předešli nedorozumění: žena za pultíkem je u nás ve sboru jen jedna a Gaudium by bez ní nebylo Gaudiem. Ale seriál nebude o těch, kteří sbor formují, reprezentují a hňácají do podoby, aby za něco stál, a když už za něco stojí, tak aby stál za víc, atd. To jsou „naši“. Seriál ale bude o externistech. O lidech, kteří s námi nepracují trvale. On se i mezi nimi občas nějaký ten pultík najde. Třeba nad řadou bílo-černých kláves. A nad ním jedna žena s naším sborem sedává dost pravidelně a velmi dobře si s těmi klávesami rozumí. První díl bude o naší nejstálejší spolupracovnici, Jitce Nešverové.

Druhý díl, Byli jednou dva písáři, bude o dvou písářích not. O těch, kteří píší noty mimo jiné i pro náš sbor. A my ty jejich noty máme rádi. Hrdiny druhého dílu budou pánové Emil Hradecký a Pavel Jurkovič.

mátník Lidicím, oslavu konce války zachycuje Čtvrtá symfonie. Ze symfonií byla nejúspěšnější Šestá symfonie. Z oper je pak známá hlavně Julietta aneb Snář a Řecké pašije.

Jeho tvorba dosáhla asi 300 skladeb, většina z nich byla vydána ve světových nakladatelstvích a hrána po celém světě.

V roce 1953 se Martinů vrátil do Evropy, žil v Nice a v Římě. Ke konci života žil ve Švýcarsku v Schonenbergu u svého přítele Paula Sachera.

Bohuslav Martinů zemřel 28. 8. 1959 v Liestalu u Basileje ve Švýcarsku a byl pohřben v Poličce.

Zdroj: http://www.zlate-mince.cz/CRM_Bohuslav_Martinu.htm

Velmi křehké vztahy aneb Audite má seriál!

Milena Poláčková

Časopis Audite, Silete již vstupuje do svého 4. ročníku a pevnou nohou zvolna překročil pomyslnou hranici, která odděluje periodika úzce zájmová, neřku-li skupinová, od čtiva určeného široké veřejnosti všech generací.

Dokládá to i sociologický průzkum, který provedla autorka na vzorku sice nevelkém, neboť se vtěsná do jednoho čísla popisného jedné letenské ulice, ale výsledky hovoří samy za sebe. Časopis zůstal ležet na stole obývacího pokoje a střídavě mizel a zase se objevoval. Po každém zmizení následoval komentář. „Vypůjčila jsem si ten váš časopis a celý jsem ho přečtla. Máte to moc pěkný. Ale řekni mi, kam ten pan inženýr na všechny ty zajímavosti chodí?“ Babičce éru internetu a informační exploze nevysvětlíte. Ale každé nové Audite už teď putuje nejdřív k ní.

Zanedlouho přišlo další hodnocení. „Sem si pučila ten časák. Huste, ty jo. Hele, musíš mi ukázat tu Zuzanu Zajícovou, ta má teda supr hlášky.“ Faktografické pasáže mladší generace přeskakovala, ale Úvaha záchodová se jí nesmazatelně vryla do paměti a otevřela bránu do světa periodik ojiněných kmetů, kteří - kupodivu - občas i vyprodukuje něco, co se dá číst.

A generace „skorodospělá“ jen znalecky pokyvovala hlavou nad rozborů našich sborových výkonů a zážitků: „No jo, jako u nás ve sboru...“

lévání sklenic. Při další příležitosti jsem se už mohla i já aktivně zapojit a zvolila jsem sekcí sladkou. Kolektivu jsem předložila opět Masarykovy suchárky, o nichž jsem se zmínila v předchozím zápisu, pak taky další moje rodinné stříbro chrupinky, jindy zase skořicovou buchtu nebo čokoládové řezy s ovocem. No, manžel tak trochu protestuje, když vidí, jak zase pečou a on z toho nic nemá a že ho zase odbudu jen nějakým tím odřezkem, co nestojí ani za řeč. Tak to musím občas kompenzovat tu řízky, jindy plněnou vepřovou roládou nebo sekanou a on tyto lahůdky vítězoslavně odnáší na myslivecké schůze, kam dochází každé třetí úterý. Tam by nějakými chrupinkami ty drsné lovce z českých lesů neoslňil. Ovšem mlsné čtenářky určitě baží po receptu a zde tedy je: *(4 bílky smícháme - pozor - nešleháme! s 10 deky práškového cukru, vmícháme 10 deka hladké mouky a do toho šoupneme 15 deka mandlí i se slupkou. Občas do toho vrazím i lískové oříšky, ovšem originál je mandlový. Zamícháme a vlijeme do formy; srnčí hrbet se ta forma jmenuje. No a po upečení vyklopíme a druhý den tenounce nakrájíme a sušíme na plechu v troubě jako křížaly).*

Kromě oslav narozeninových se taky pořádají večírky se spřátelenými sbory, které s námi vystupují na koncertech. Má to jednu úžasnou výhodu, že tyto akce se oplácejí, a tak se můžeme těšit, že spřátelené sbory nás taky pěkně pohostí. Za ten krátký čas ve sboru jsem už zažila návštěvu sboru z Kroměříže, Aše, Liverpoolu i z Aljašky. Sbory z Aše i Kroměříže nám už naši pohostinnost v míře vrchovaté oplatily, teď jen čekám, jak se vytáhnou ti z Liverpoolu a Aljašky...

Na všech oslavách to probíhá tak nějak podobně. Je veselo, spousta jídla a povídání, proslovů i tance, ovšem vždycky to skončí zpěvem, jak jinak než sborovým. Uprostřed malé zkušebny je naleštěné piáno a u něj se střídají mistři v hraní na tento nástroj a hrají jak o život a všichni zpívají z plna hrdla, až se musí zavírat okna, aby nebyl malér. Hned napoprvé jsem poznala, že jsem v mimořádné společnosti. Skoro vždycky se na různých mejdanech zpívá, čím je osazenstvo veselejší, tím víc se zpěv mění v hulákání, kdežto při večírcích smíšeného sboru je zpěv i přes pokročilou dobu pořád zpěvem. To je pro mne, sborovou zpěvačku sice začínající, nicméně s celkem vyvinutým sluchem, prostě něco úžasného. Když je to večírek na počest jiného sboru, hovořícího pro mě neznámým jazykem, padají bariéry a všichni zpívají notoricky známé pecky třeba od Beatles. No a když je

ten spřátelený sbor ještě navíc složený z lidí, kteří si před odjezdem k nám opatří i malé české zpěvníčky lidových písniček, zní Šimáčkovou ulicí moravské písně, zpívané s roztomilým anglickým přízvukem.

Když jsem si na internetu našla smíšený sbor Gaudium a začala jsem s tímto milým kolektivem zpívat, vůbec jsem netušila, do jakých výšin společenského života se dostanu. Že můj celkem jednotvárný čas trávený buď v práci nebo na venkovské zahrádce, se změní nejen v oblasti hudebně kulturní, ale i společenské. Je to zkrátka samé pozitivum. Jen se budu muset při příští oslavě krotit a tu škvarkovou pomazánku jenom tak maličko ochutnat, jinak se na koncertu nedostanu do sukně, neboť ta na rozdíl od všech mých kalhot není strečová.

O sborech a sboristech, část druhá

Dle Internetu Karel Škoch

Soustředění sboru je termín značně problematický. Laik předpokládá, že pro soustředění je typická soustředěnost sboristů na zkouškách. Omyl! Soustředěním se rozumí soustředění individuálních i skupinových radovánek daleko od domova za nekontrolovatelné svobody pohybu všeho druhu. Rušivým momentem je tu pouze sbormistr, který soustředění ruší nevhodnými a často i několik hodin trvajících zkouškami.

Zájezdy

mají některé specifické rysy. Typické jsou zastávky přibližně po každých pěti kilometrech. Sboristé vždy po jednou či dvou vycházejí podle formule „muži vlevo, ženy vpravo“ na delší zdravotní toulky přírodou, takže celou trasu z místa pobytu do některého blízkého města zdolá dobrý řidič autobusu již za 10 až 12 hodin. Vkládány jsou ovšem i delší přestávky na kávu trvající zhruba 2 hodiny. Zájezdy slouží také jako nervový trénink pro sbormistra vydaného na pospas již zmíněným reptalkám. Ještě připomínka sbormistrovi. Trasu zájezdu je nutno volit tak, aby autobus neprojížděl městy s otevřenými obchody, jakož i pamatovat na to, aby zastávky nebyly realizovány poblíž restauračních podniků. Jinak totiž upadá zájem sboristů o cíl cesty.

Zahraněční zájezd

je zvláštní opatření k tomu, aby se konečně jednou sešli všichni členové a členky sboru. Příprava zájezdu do zahraničí má též

Z galerie autorů našeho repertoáru

Bohuslav Martinů

(8. prosince 1890, Polička – 28. srpna 1959, Liestal, Švýcarsko), byl světově proslulým českým hudebním skladatelem moderny 20. století. Jeho umělecký vývoj prošel od impresionismu přes neoklasicismus, expresionismus a inspiraci jazzem až k ryze vlastnímu kompozičnímu stylu.

Bohuslav Martinů se narodil 8. 12. 1890 v Poličce. A už jako malý chlapec projevil hudební nadání. Učil se hrát na housle u krejčího Josefa Černovského a poté vystupoval na různých večírcích. V 16 letech mu radní v Poličce poskytli stipendium a poslali ho na studia na pražskou konzervatoř. Z konzervatoře byl však vyloučen a v roce 1912 složil na druhý pokus zkoušku ze hry na housle. Od roku 1915 hrál druhé housle, v letech 1920 – 1923 byl stálým členem České filharmonie. Přitom se neustále zdokonaloval ve hře a věnoval se skladbě. Byl ovlivněn dílem Antonína Dvořáka, Richarda Strausse a Claude Debussyho. V roce 1922 se stal žákem Josefa Suka, v roce 1923 však získal stipendium na studia v Paříži. V roce 1931 se Bohuslav Martinů oženil.

V roce 1940 odešel do Ameriky, kde v letech 1942 – 1946 vyučoval na Berkshire Music School, v letech 1948 – 1951 učil na univerzitě v Princetonu.

Ve svém díle byl Bohuslav Martinů ze začátku inspirován impresionismem. Jeho první skladbou jsou Tři jezci na motivy Vrchlického balady. Známejším raným dílem je klavírní cyklus Loutky. Během pobytu ve Francii ho ovlivnil jazz, jehož prvky jsou v Jazzové suíte a v opeře Tři přání. Psal rovněž balety, z nichž nejznámější jsou Špalíček a Istar na motivy Zeyerova Gilgameše. Z jeho kantát je pak třeba zmínit Gilgameše, Otvírání studánek a Polní mši. Mezi jeho orchestrální skladby patří Pa-

je hluboké přesvědčení všech členů sboru. Jde tedy o akci zaměřenou na rozvoj sborového antikolektivismu. Po stránce organizační představují sborové soutěže u nás jakési závody na čas. Sbor plánovitě přijede, v chvatu se převlékne, 5 až 10 minut se rozezpívává, určen vběhne na pódium, odezpívá, převezme diplom a po spěšném obědě nastupuje zpáteční cestu. Hlavním cílem organizátorů je, aby se každý sbor zdržoval v soutěži co nejkratší dobu.

Porotce

je trestná funkce postihující sbormistry, kteří se svévolně nezúčastnili dotyčné soutěže. Výsledkem je to, že s tímto sbormistrem porotcem přeruší kontakt všichni sbormistři kromě toho, který právě získal vítězství.

Klubovna sboru

bývá většinou restaurace pochybné pověsti, kde silní jedinci sboru znovu řeší všechna úskalí zkoušek, koncertů a zájezdů, kde sbormistr přemýšlí o tom, jak co nejefektivněji odejít z tohoto světa a ostatní se zapřísahají, že již více do kolektivu zpěváků nepáchnou. Nezbyvá než se obrátit na posledního pomocníka a zachránce, tedy humor a zpěv, a jeho prostřednictvím hledat znovu a znovu dobrou náladu a chuť do další práce.

Gaudium v Rytířském sále senátu

podivuhodný vliv na zdravotní stav členstva, neboť v této době rapidně klesá počet nemocí až k nule a taktéž ustávají problémy rodinné. Původ tohoto jevu zůstává stále nevysvětlen.

Sborové oblečení

či úbor je různě tvarovaná říza sboristek, tu podobná starověkým tógám, tu pomalovaná válečnými barvami. Je to věc svým významem daleko převyšující rámec hudby a umění. U mužských sborů, které se zatím nevzdávají tradičního oděvu (smoking nebo dokonce frak), nemá tato událost tak významný ohlas. Dotýká se částečně pouze mužské složky smíšených sborů, které je někdy laskavě dovoleno poříditi si ze zbytků ústřížků dámských šatů motýlky, aby alespoň tak byla proklamována jednota a příslušnost ke sboru. Z obšírných diskusí na toto téma je sbormistr zcela vyloučen a jen tu a tam je mu přizván nezávazný poradní hlas.

Převlékání sboristek

je rázovitý zvyk blízký striptýzu. Při nástupu nového sbormistra do čela sboru je uplatňován tento postup: 1. fáze: sbormistr je vyhoštěn ze šaten a zbývá mu procházet se po podiu nebo venku před budovou na mrazu. 2. fáze asi po roce: sbormistr je vzat na milost a vyhrazen mu koutek v šatně s příkazem neotáčet se. 3. fáze po dalším roce: účast sbormistra v převlékání je zcela ignorována a jeho mužství tak bezohledně anulováno.

Mateřská dovolená

je nejčastější příčinou absencí v ženském sboru. Příčiny rozmachu porodnosti u českých sboristek zatím nejsou známy. Soudí se, že jde o nový hormon probuzený k životu v podmínkách zájezdového života sborů. Podle jiných nedoložených pramenů je zde nápadná shoda s vitalitou některých sbormistrů ženských sborů. Výzkumy zatím pokračují.

Narozeniny a jmeniny

se ve sboru slaví v každé zkoušce. Je to dáno tím, že na 40 členů sboru připadá celoročně až 80 těchto příležitostí. Naštěstí jsou sboristky, které své jubileum pečlivě tají.

Koncertní sál

je větší místnost koncipovaná dnešními architekty tak, aby posluchači nebyli příliš rušeni zpěvem na podiu. Výhledové plány architektů směřují k dalšímu pokroku, ke konstrukci úplně

zvukové izolace podia od sálu, což povede k nebývalému růstu návštěvnosti sborových koncertů.

Posluchač

je člověk, který poslouchá a přitom nechápe, proč se zpěváci tolik namáhají zadarmo. Po koncertě zase nechápe, proč na ten koncert vůbec chodil. Z hlediska sborových zpěváků je český posluchač tvor, jehož neohrozí ani čtyři spojené chóry andělů.

Kritikové sboroví

jsou pozoruhodná čeleď vyznačující se tím, že čím méně toho vědí či umí, tím více toho kritizují. Na koncerty chodí výhradně proto, aby pak mohli kritizovat v kuloárech.

Skladatel

je člověk, který píše noty pro sbor, aniž si je vědom kalamitních následků svého počínání. Jen z ekonomického hlediska představuje jediná pětiminutová skladba 300 až 500 promarněných hodin nácvikem v padesátičlenném sboru. U skladeb delších a těžších mnohem více.

Rozhlasové natáčení

je truchlivou kapitolou pro sbor a zejména sbormistra. Při něm se ukazuje, že:

- sbor vlastně neumí ani jednu skladbu (což je dojem sbormistra)
- sbormistr neumí číst noty (což je dojem hudebního režiséra)
- celé to zpívání je na kočku (což je dojem sboristů)

Skladba sborová

zvaná též sbor je hudba určená pro sbor, tedy sbor pro sbor. Tento nomenklaturní zmatek je přesným odrazem zmatků ve sborovém dění vůbec.

Party sborové

jsou původně listy s notami, do kterých mají sboristé při zkouškách hleděti, aby vznikl dojem, že rozumí notám. Hlasoví vedoucí dbají na to, aby měli sboristé listy ve správné poloze, nikoliv obráceně. Jinak však nemají žádný smysl a bývají po čase užity na rozličné vhodné potřeby.

Intonace sborová

je způsob nepřesného zpěvu přesných not. Pro sboristy je to příležitost k pomstě za sbormistrovy špatnosti, pro sbormistra je to trest za hříchy spáchané v nezralém věku.

Partitura dirigenta

se skládá z několika stran podivných značek zvaných noty. Bývá snaživým sbormistrem hustě pokryta dalšími grafy a klikyháky, takže se v ní nevyzná ani on sám. Není to podstatné, neboť po čase ji dirigent stejně ztratí a je tak nucen dirigovat z paměti, což je někdy vykládáno jako projev jeho geniality. Tím také dochází k podivuhodnému jevu, že tatáž skladba zpívaná několika sbory je natolik odlišná, že ji nepozná ani sám skladatel.

Zřizovatel sboru

je zákulisní instituce vyznačující se tím, že nemá peníze. Jednou ročně pořádá zřizovatel sborový koncert, aby konečně spočítal, kolik sborů vlastně zřídil a jak vlastně ti zřízení sboristé vypadají.

Klavíristka sboru

neboli doprovodka je občasným hostem na zkoušce a vystoupení. Je především poctivá a snaží se sbor (sboristy) doprovázet všude, kde a jak se to dá. Na koncertě ji snadno poznáme podle toho, že se nudí ještě víc než posluchači v sále. Ožije však někdy za jízdy v autobuse.

Autobus

není pouze dopravním prostředkem sboru, ale jo to především denní a zejména noční zábavní podnik, někdy poněkud pochybné pověsti. Ovzduší uvnitř silně vysušuje hrdla zpěváků, včetně dirigenta, takže je nutné neustálé zvlhčování krku účinnými nápoji, což zejména mladším sboristům nečiní potíže. Zvláštní kapitolu tvoří tzv. autobusový zpěv, což je vyhraněný vokální útvar z pokladu našich sprostónárodních písní typu balady o kalině na Šumavě či o matičece jak vdávala cérečku apod.

Řidiči autobusů

se dělí na dva ostře vyhraněné typy. První typ je velmi ctěn a milován všemi zpěváky pro všestrannost, šikovnost a dobrou náladu. Typické je zde to, že tento druh bývá na konci cesty zahrnován děkovnými polibky, na rozdíl od sbormistra, jehož si členové sboru při loučení ani nevšimnou. Druhý typ řidičů má zcela opačnou charakteristiku ve všech směrech. Vyskytují se naštěstí jen zřídka.

Sborové soutěže

jsou postrachem každého sboru. Zde se jasně ukazuje, že všechny ostatní soubory nic neumí a pouze dostávají ceny, což